

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 lipca 2017r. nr SZ/36/17 Komendant Wojewódzki Policji w S. odmówił J. P. przyznania prawa do jednorazowego odszkodowania w wyniku choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby, powołując się na orzeczenie z dnia 21 marca 2017r. Rejonowej Komisji Lekarskiej w S. potwierdzone orzeczeniem Centralnej Komisji Lekarskiej podległej Ministrowi Właściwemu do Spraw Wewnętrznych w P. z dnia 31 maja 2017r. ustalające uszczerbek na zdrowiu J. P. na 0 % i określające, że schorzenia nie pozostają w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł J. P., wnosząc o przyznanie prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu spowodowanego chorobą powstałą w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby. Zaskarżonej decyzji zarzucił błędną kwalifikację prawną i pominięcie kodu F41.1., określającego jedno z rozpoznanych u niego schorzeń, które to schorzenie figuruje w wykazie schorzeń związanych ze szczególnymi warunkami i właściwościami służby. Jego zdaniem stwierdzone u niego schorzenia należą do zaburzeń lękowych. Podkreślił, iż orzeczeniem nr (...) Okręgowej Komisji Lekarskiej w P. z dnia 14 lutego 2007r. stwierdzono u niego istnienie choroby pozostającej w związku ze służbą oraz orzeczono niezdolność do służby.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od ubezpieczonego kosztów procesu, wskazując na swoje związanie orzeczeniem właściwej komisji lekarskiej co do wysokości doznanego przez funkcjonariusza podczas służby uszczerbku na zdrowiu.

Na terminie rozprawy w dniu 14 września 2018r. J. P. wskazał, iż domaga się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu spowodowanego chorobą powstałą w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia uprawomocnienia się rozkazu personalnego o zwolnieniu ze służby tj. od dnia 28 lutego 2007r.

W piśmie z dnia 21 września 2018r. organ podniósł zarzut przedawnienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. P. rozpoczął służbę w Policji od dnia 1 września 1991r., najpierw na stanowisku aplikanta K. (...) w S., a następnie jako policjant P. (...) S. P.. Wówczas brał udział w zabezpieczeniach masowych imprez i uroczystości, jak również w przywracaniu ładu i porządku publicznego. Do jego zadań należało między innymi legitymowanie i zatrzymywanie osób zakłócających porządek publiczny, legitymowanie i zatrzymywanie sprawców przestępstw na gorącym uczynku, przeprowadzanie interwencji ulicznych, lokalnych i mieszkaniowych, ujawnianie i karanie sprawców wykroczeń, ustalanie świadków, doprowadzanie osób zatrzymanych do komisariatów i Prokuratury. Pełniąc służbę na stanowisku dzielnicowego miał bezpośredni kontakt z mieszkańcami dzielnicy, sporządzał wywiady środowiskowe, podejmował interwencje w związku z naruszeniem porządku publicznego w rejonie służbowym, utrzymywał stały kontakt z ofiarami przestępstw, realizował zadania z zakresu zapobiegania przemocy w rodzinie, zabezpieczał miejsca zdarzeń przed zatarciem śladów i dowodów, ustalał świadków zdarzeń, osoby pokrzywdzone, rysopisy sprawców.

Następnie, jako referent O. (...) S. Ś. zajmował się sprawami wykroczeniowymi i innymi zdarzeniami zakłócającymi porządek publiczny.

Następnie, na własny wniosek, został przeniesiony do R. (...) w S., gdzie do jego obowiązków należała ochrona życia i zdrowia obywateli oraz mienia znajdującego się wewnątrz obiektów sądu oraz doprowadzanie osób do sądu na polecenie przełożonych.

W toku służby doświadczał sytuacji stresujących (udział w interwencji dotyczącej nastoletniego samobójcy i podpalonej osobie bezdomnej).

Dowód: przesłuchanie ubezpieczonego J. P. k. 124-127, pismo z dnia 13.02.2017r. „Przebieg służby” k. 176

Od 2000r. J. P. rozpoczął leczenie w Przychodni Zdrowia Psychicznego w związku z bezsennością, nerwowością, lękiem i zmiennością nastroju. Zdiagnozowano przewlekłą nerwicę neurasteniczną. Okresowo przyjmował leki. W okresie 2006-2007 był niezdolny do pracy z powodu przewlekłej nerwicy neurastenicznej, przyjmował leki, w tym nasenne. Nigdy nie był hospitalizowany. Kontynuuje leczenie psychiatryczne.

Od kilkunastu lat cierpi na dolegliwości bólowe kręgosłupa odcinka L-S z promieniowaniem do kończyn dolnych. Prowadził leczenie zachowawcze w tym zakresie.

Dowód: przesłuchanie ubezpieczonego J. P. k. 124-127, dokumentacja medyczna k. 39-43, 57-64v., k. 182-196v., 205-205v., 232-246

Orzeczeniem nr (...) Okręgowej Komisji Lekarskiej MSWiA w P. z dnia 14 lutego 2007r. J. P. został uznany za całkowicie niezdolnego do służby w Policji i zaliczony do III grupy inwalidzkiej. Jako schorzenia powodujące niezdolność do służby wskazano: przewlekłą nerwicę neurasteniczną wraz ze schorzeniem współistniejącym tj. przewlekłym zespołem bólowym kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego na tle początkowych zmian zwyrodnieniowych i kręgosłupku L3 i L5.

Dowód: orzeczenie nr (...) z dnia 14.02.2007r. k. 46 -47 akt organu

Z dniem 28 lutego 2007r. J. P. został zwolniony ze służby w Policji w związku z orzeczeniem trwałej niezdolności do służby przez komisję lekarską.

Niesporne

W dniu 29 sierpnia 2016r. J. P. złożył wniosek o przyznanie jednorazowego odszkodowania z tytułu choroby pozostającej w związku ze służbą w Policji.

Dowód: wniosek z dnia 27.07.2016r. k. 45 akt organu

J. P. został skierowany na badanie lekarskie celem ustalenia uszczerbku na zdrowiu stanowiącego następstwo choroby. Orzeczeniem nr (...) z dnia 21 marca 2017r. Zachodniopomorska Rejonowa Komisja Lekarska Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w S., stwierdzając u J. P. przewlekłe zaburzenia neurasteniczne i lękowe oraz przewlekły zespół bólowy szyjny oraz obustronny zespół korzeniowo-bólowy lędźwiowy na tle zmian dyskopatycznych, uznała, iż schorzenia te nie pozostają w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby, a uszczerbek na zdrowiu wynosi 0%.

Centralna Komisja Lekarska MSW w P., rozpoznając przewlekłe zaburzenia nerwicowe znacznie upośledzające zdolności adaptacyjne nieutralone (F.48.0, F.43.2), stwierdziła związek schorzenia ze służbą w Policji, ale brak podstaw do stwierdzenia związku ze szczególnymi właściwościami i warunkami służby w Policji, jako że warunków służby J. P. – na podstawie analizy przebiegu służby - nie można zaliczyć do szczególnych. Tym samym orzeczenie (...) Rejonowej Komisji Lekarskiej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w S. zostało utrzymane w mocy.

Dowód: orzeczenie (...) z dnia 21.02.2017r. k. 14-14v. akt organu, orzeczenie (...) z dnia 31.05.2017r. k. 11-12 akt organu

Aktualnie u J. P. występują zaburzenia neurasteniczne, które nie pozostają w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby. Nie powodują one uszczerbku na zdrowiu. Zaburzenia neurasteniczne mogłyby wystąpić u J. P. nawet wówczas, gdyby nie pełnił on służby w Policji.

Ponadto występują u niego zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego z okresowymi zespołem bólowym w wywiadzie, bez upośledzenia funkcji narządu ruchu ani podrażnienia korzeni nerwowych. Zmiany te są schorzeniem samoistnym, nie zostały spowodowane przez warunki służby w Policji.

Dowód: opinia biegłej z zakresu psychiatrii K. P. k. 49-50, k. 105, opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii H. M. i z zakresu neurologii T. P. k. 55-56, k. 95, 141, 208-209, ustna uzupełniająca opinia biegłego z zakresu ortopedii H. M. k. 127-129, ustna uzupełniająca opinia biegłego z zakresu psychiatrii K. P. k. 267-268 (nagranie przebiegu rozprawy z dnia 22.02.2019r. w systemie ReCourt oraz transkrypcja k. 269-275)

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie okazało się nieuzasadnione.

Prawo do jednorazowego odszkodowania określone zostało w art. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą (Dz. U. 2018.1448 j.t.), zwanej dalej ustawą wypadkową, w myśl którego jednorazowe odszkodowanie przysługuje w razie choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby, zwanej dalej "chorobą". Zgodnie z art. 4 ww. ustawy, za chorobę uznaje się chorobę spowodowaną działaniem czynników szkodliwych występujących w środowisku służby albo chorobę, która została wymieniona w wykazie chorób pozostających w związku z pełnieniem służby, określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 32 ust. 1 albo 2. Za uszczerbek na zdrowiu doznany wskutek wypadku albo choroby, zwany dalej "uszczerbkiem na zdrowiu", uznaje się: stały uszczerbek na zdrowiu, przez który należy rozumieć takie naruszenie fizycznej lub psychicznej sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy albo długotrwały uszczerbek na zdrowiu, przez który należy rozumieć takie naruszenie fizycznej lub psychicznej sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, jednak rokuje poprawę. Stopień uszczerbku na zdrowiu ustala się w procentach, przy czym suma procentów uszczerbków ustalonych dla poszczególnych uszkodzeń nie może przekraczać 100%.

Wykaz chorób pozostających w związku z pełnieniem służby w Policji, sposób ustalania stopnia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Policji, uwzględniając możliwość wystąpienia wielomiejscowych naruszeń sprawności organizmu oraz wpływ upośledzeń czynności organizmu mogących istnieć przed wypadkiem lub chorobą na ocenę procentową uszczerbku na zdrowiu oraz wykaz norm oceny procentowej uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Policji określony został w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 czerwca 2014r. w sprawie ustalania uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu (Dz.U.2014.866). Ten ostatni akt prawny zachował moc prawną na moment orzekania, co wynika z przepisu art. 46 ustawy z dnia 26 stycznia 2018r. Przepisy wprowadzające ustawę o Straży Marszałkowskiej (Dz.U. 2018.730).

Z uwagi na datę złożenia wniosku o jednorazowe odszkodowanie znajdują zastosowanie przepisy ww. ustawy wypadkowej, z uwagi na treść art. 48 ust. 1 ustawy przewidującego stosowanie przepisów dotychczasowych tylko do postępowań odszkodowawczych wszczętych przed dniem wejścia ustawy w życie.

W toku postępowania organ rentowy zgłosił zarzut przedawnienia, opierając go jednakże o regulacje dotyczące pracowniczych stosunków prawnych. Dochodzone prawo do odszkodowania, jako niespornie świadczenie z ubezpieczenia społecznego, nie podlega jednak przedawnieniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8.08.2007r. II UK 23/07, OSNP 2008/19-20/296,LEX nr 459124,OSP 2009/11/113).

Sporną kwestią pozostawało czy występujące u ubezpieczonego J. P. schorzenia stanowią chorobę wymienioną w wykazie chorób pozostających w związku z pełnieniem służby, określonym w powyższym rozporządzeniu.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy przemawiał za uznaniem dokonanej przez organ oceny za prawidłową.

Z opinii biegłego sądowego z zakresu ortopedii H. M. i neurologii T. P. wynika bowiem, że zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego z okresowymi zespołem bólowym w wywiadzie stanowią schorzenie samoistne. Biegła psychiatra K. P., rozpoznając zaburzenia neurosteniczne, wskazała, iż nie pozostają one w związku

ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby oraz – mając na uwadze niewielki stopień nasilenia objawów - nie skutkują uszczerbkiem na zdrowiu.

Do podważenia opinii biegłych nie mogły prowadzić zarzuty ubezpieczonego koncentrujące się głównie na nieuwzględnieniu (zdaniem strony) orzeczenia Okręgowej Komisji Lekarskiej z dnia 14 lutego 2007r., potwierdzającego, iż inwalidztwo J. P. pozostaje w związku ze służbą, a schorzenia je powodujące mają charakter ciągły. Zdaniem ubezpieczonego, cała dokumentacja medyczna potwierdza ten związek, a biegli w sposób nieuprawniony, nie wzięli tego pod uwagę.

Należy zauważyć, iż ubezpieczony błędnie przyjmował, iż orzeczenie o całkowitej niezdolności do służby stanowi podstawę do ustalenia prawa do jednorazowego odszkodowania w razie choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby. Takie orzeczenie w tymże postępowaniu sądowym, dotyczącym konkretnego świadczenia odszkodowawczego, nie ma charakteru wiążącego. Orzeczenie o uznaniu za osobę całkowicie niezdolną do służby w Policji zostało wydane na podstawie odmiennego aktu prawnego (w oparciu o ustawę z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin). Orzekanie o prawie do jednorazowego odszkodowania w sprawie niniejszej następuje zaś, jak wskazano wyżej, na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą. Uznanie, że określone schorzenia powodują u J. P. całkowitą niezdolność do służby nie jest jednoznaczne z przyjęciem, że te same schorzenia warunkują prawo do jednorazowego odszkodowania na podstawie przywołanej ustawy. Ubezpieczony wychodził z założenia, iż orzeczenie o całkowitej niezdolności do służby powinno automatycznie wiązać się z przyznaniem mu odszkodowania. Pozornie (dla osoby nieznającej tychże regulacji prawnych) mogłoby się wydawać, iż występuje bezpośredni związek pomiędzy niezdolnością do służby a chorobą wiążącą się z warunkami służby. Jednakże są to odmiennie kwestie, uregulowane w różnych aktach prawnych i przesłanki do oceny niezdolności do służby i prawa do odszkodowania z tytułu choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby są nieco inne. Jak zostało wskazano powyżej, podstawą prawną w niniejszej sprawie jest ustawa wypadkowa (ustawa z dnia 4 kwietnia 2014r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą). Ustawodawca przewidział, iż aby uzyskać prawo do odszkodowania, u danego funkcjonariusza musi wystąpić choroba pozostająca w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby, a za taką chorobę uznaje się chorobę spowodowaną działaniem czynników szkodliwych występujących w środowisku służby albo chorobę, która została wymieniona w wykazie chorób pozostających w związku z pełnieniem służby, określonych w stosownym wykazie. Powyższe przesłanki były badane w niniejszym postępowaniu i tych kwestii dotyczyły opinie biegłych.

Zaznaczyć należy, iż biegli, podobnie jak organ, przyjęli, iż określone schorzenia (narządu ruchu i psychiatryczne) występują u ubezpieczonego. Ustaleń tych dokonali w oparciu o znajdującą się w aktach dokumentację medyczną oraz na podstawie badania ubezpieczonego. Wbrew zarzutom ubezpieczonego, biegli nie mogli poprzestać jedynie na zapoznaniu się z treścią orzeczenia o całkowitej niezdolności do pracy, lecz musieli dokonać ponownej oceny stanu zdrowia (niejako na nowo), na potrzeby niniejszego postępowania, uwzględniając kryteria orzekania w sprawach odszkodowawczych. Nie poprzestali na treści samych orzeczeń organu, albowiem nie są one dokumentacją medyczną. Tylko dokumentacja medyczna prowadzona przez lekarza specjalistę, zawierająca opis objawów i proces leczenia może stanowić podstawę ustaleń dla biegłych sądowych do dokonania analizy procesu chorobowego. Dodatkowo biegli, będący specjalistami, przeprowadzili własne badania weryfikujące rozpoznanie zawarte w dokumentacji medycznej.

Należy pamiętać, iż sam fakt występowania pewnych schorzeń nie przesądza o prawie do odszkodowania. Schorzenia te bowiem muszą mieścić się w powyższej definicji choroby pozostającej w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby i występować i figurować w wykazie chorób pozostających w związku z pełnieniem służby w Policji.

W odniesieniu do schorzeń narządu ruchu biegli wyczerpująco (w kilku opiniach pisemnych i ustnej opinii biegłego ortopedy) wyjaśnili, iż schorzenie to ma charakter samoistny. Ma charakter stopniowo postępujący i wynika ze starzenia się organizmu, nie zaś z charakteru pracy ubezpieczonego. Nie można wiązać tego schorzenia z przebiegiem służby. Dodatkowo zauważyć należy, iż w wykazie chorób pozostających w związku z pełnieniem służby w Policji przewidziane są jedynie urazowe zespoły korzeniowe (bólów, ruchowe, czuciowe lub mieszane) – poz. 95 wykazu, będące podstawą do przyznania jednorazowego odszkodowania z tytułu ewentualnego wypadku pozostającego w związku ze służbą. Sam ubezpieczony nie powoływał się na żadne nagłe zdarzenie, które doprowadziło do schorzenia narządu ruchu i sprawa niniejsza nie dotyczyła odszkodowania z tytułu wypadku w związku ze służbą.

Co do schorzeń psychiatrycznych, biegła psychiatra wskazała stanowczo, iż rozpoznana u ubezpieczonego neurastenia (w Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych posiadająca kod F.48) nie została sklasyfikowana w wykazie chorób pozostających w związku z pełnieniem służby w Policji. Co więcej w wykazie chorób pozostających w związku z pełnieniem służby w Policji występują następujące jednostki: fobia, zespół lęku uogólnionego, zespół lęku panicznego, zaburzenia depresyjno-lękowe nawracające, zaburzenia obsesyjno-kompulsyjne, zaburzenia osobowościowe, a neurastenii nie można zakwalifikować jako żadnej z tych jednostek. Biegła psychiatra dokładnie wyjaśniła, iż rozpoznana u ubezpieczonego neurastenia nie pozostaje w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby. Jest to bowiem zaburzenie czynnościowe, które bazuje przede wszystkim na określonych cechach osobowości, na temperamencie i doświadczeniach z całego życia (wręcz od początku życia). Nie można więc stwierdzić, iż do jej rozwoju przyczyniła się wyłącznie kilkunastoletnia służba w Policji i stres w niej występujący. Biegła nie rozpoznała także u ubezpieczonego zaburzeń lękowych uogólnionych (kod F4.1.1), podkreślając, że zaburzeń o takim kodzie choroby nie rozpoznał też lekarz prowadzący ubezpieczonego – M. J.. W dokumentacji lekarskiej ubezpieczonego wskazywał on jedynie kod choroby F.48, odpowiadający neurastenii.

Opinie biegłych (pod pojęciem opinii sąd rozumie opinię podstawową wraz z jej wszystkim uzupełnieniami) są jasne, pełne i spójne, a ich wnioski w sposób logiczny i przekonujący obszernie umotywowane. Biegli odwołują się w nich zarówno do wyniku swojego badania, jak i zapisów w dokumentacji medycznej ubezpieczonego. Powyższe, przy uwzględnieniu, iż biegli to wysokiej klasy fachowcy, czynni zawodowo, z wieloletnim doświadczeniem orzecznictwem, przemawiało za uznaniem opinii za rzetelne i wiarygodne.

Ustalenia faktyczne w sprawie Sąd oparł, poza omówionymi opiniami biegłych, na zgromadzonej dokumentacji, której rzetelność nie nasuwała wątpliwości. Za wiarygodne uznano spójne zeznania ubezpieczonego dotyczące przebiegu służby.

Mając na uwadze wszystko powyższe sąd na podstawie art. 477(14) § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako nieuzasadnione.

Rozstrzygnięcie o kosztach wydano na podstawie przepisu art. 102 k.p.c. pozwalającego na odstąpienie od obciążania obowiązkiem poniesienia kosztów przez stronę przegrywającą sprawę. Sąd zdecydował o odstąpieniu od obciążenia ubezpieczonego kosztami postępowania, mając na uwadze charakter niniejszej sprawy oraz okoliczność, iż odwołujący się nie jest osobą wykształconą w zakresie prawa ubezpieczeń społecznych. J. P. jako ubezpieczony jest słabszą pod względem ekonomicznym stroną procesu z utrudnionym dostępem do fachowej pomocy prawnej, którą miał zagwarantowany organ.

ZARZĄDZENIE

1. (...),
2. (...),
3. (...),
4. (...).

22.03.2019г.